

Sundhedsministeriet

Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPJAJE
Koordineret med: Udenrigsministeriet
Sagsnr.: 2208197
Dok. nr.: 2316672
Dato: 23-06-2022

TALEPAPIR til samråd AI om abort

Det talte ord gælder
Folketingets Sundhedsudvalg, 22. juni 2022

*Samrådsspørgsmål: ”Vil ministeren redegøre for den danske regerings holdning til abort?
Og vil regeringen undersøge mulighederne for et oplysningsarbejde om abortrettighederne
i Europa?”*

I Danmark indførte vi den fri abort i 1973.

Efter en – dengang – stor diskussion. Partier blev stiftet, og der var stor debat. Der er stadig en diskussion, men uenigheden er der ikke. Der er kæmpe stor folkelig opbakning, og det, synes jeg, er meget glædeligt.

Den fri abort definerer, at det er op til kvinden selv at vælge, hvorvidt hun ønsker at gennemføre en graviditet, eller om hun ønsker en abort.

Derfor er den fri abort en helt central rettighed, der handler om, at man kan bestemme over sin egen krop, og at man kan bestemme over sit eget liv. Det er en rettighed, som også ligger til grund for vores sundhedsvæsen, men også videre end det; i hele vores menneskesyn og hele vores samfund.

Derfor er det bekymrende at følge, når der er anslag mod abortrettighederne i andre lande.

Hvis man ser det fra et sundhedsmæssigt perspektiv, så viser forskning, at restriktiv lovgivning på abortområdet ikke mindsker aborttallet. Det får blot aborterne til at foregå under usikre forhold, med risiko for kvindens eller pigens helbred.

Abort er et spørgsmål, som fastlægges nationalt. Der er for eksempel ikke europæisk lovgivning, der hindrer, at et land laver begrænsninger på abort.

Det betyder ikke, at vi ikke kan eller skal gøre noget. Men det betyder, at vi har mindre råderum til at gøre en indsats på abortområdet i andre lande, og til at afbøde konsekvenserne for de kvinder og piger, som ikke har adgang til sikker abort.

I forhold til spørgsmålet om abortrettigheder i Europa er det sådan, at udførelse af abort defineres som en tjenesteydelse efter EU-retten og kan dermed frit udveksles inden for EU/EØS i henhold til EU-rettens regler om fri bevægelighed.

Regeringen er åben for at se på mulighederne for en oplysningsindsats om abortrettighederne i Europa.

Regeringen har overvejet, hvordan sådan et initiativ eventuelt kunne se ud – for eksempel, hvis det sker via en civilsamfundsorganisation.

Det er ikke helt simpelt, der er en række udfordringer. Jeg siger ikke, at det ikke kan overkommes, men det er noget, som vi i givet fald ville skulle være opmærksomme på. Eftersom abort er et nationalt anliggende, ville en oplysningsindsats skulle udformes på en sådan måde, at den ikke direkte eller indirekte bryder eller bidrager til at omgå andre landes lovgivning.

Det gælder både af hensyn til den eller de involverede civilsamfundsorganisationer. Men naturligvis også et afgørende hensyn til, at den danske stat ikke kan finansiere aktiviteter, der bryder loven i andre lande.

Hvis man skal gå videre med idéen, så kræver det derfor en juridisk vurdering af en konkret model for en oplysningsindsats, ligesom det vil være nødvendigt, at den aktør, som i praksis skulle udmønte en indsats, pålægges at overholde andre landes lovgivning.

Derudover er der spørgsmålet om finansiering, som vil skulle findes.

Fra regeringens side vil vi under alle omstændigheder også fortsat kommunikere tydeligt om, at kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder er afgørende for at opnå reel ligestilling, og at retten til fri abort er helt central del af kvinders seksuelle og reproduktive rettigheder.

Derudover vil vi fortsætte arbejdet i alle relevante internationale fora for at sikre retten til egen krop og til eget liv.

Fra dansk side arbejdes der for eksempel i FN benhårdt for at sikre kvinders rettigheder, herunder retten til egen krop. Det er et arbejde, hvor vi heldigvis ikke står alene; vi har nogle stærke allierede. Men der er også modstandere. Det arbejde vil vi selvfølgelig fortsætte.

I WHO benytter jeg enhver mulighed for at fremme dagsordenen om seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Det gælder også i forhold til kvinders ret til at bestemme over egen krop.

Senest under Verdenssundhedsforsamlingen, som blev afholdt den 22.-28. maj i år, hvor jeg repræsenterede Danmark, understregede jeg i min tale, at seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder er vigtigt for at sikre den højest mulige sundhedsstandard for alle mennesker.

WHO estimerer, at der hvert år foregår 25 millioner usikre aborter på verdensplan, og at millionvis af kvinder bliver hospitalsindlagt som følge af komplikationer. Nogle ender med at miste livet.

97 pct. af de usikre aborter finder sted i udviklingslande. I udviklingssamarbejdet har regeringen et stort fokus på at styrke adgangen til prævention og, hvor muligt, sikker abort, samt behandling af komplikationer efter usikker abort.

Det er vigtigt at holde fast i, at adgangen til sikker abort over de sidste årtier er blevet forbedret generelt set verden over.

Mere end 50 lande har siden 1995 liberaliseret deres abortlovgivning i en eller anden grad, blandt andet for nyligt i Thailand, Columbia, Mexico, Argentina, Benin og Irland. Jeg synes, det er meget glædeligt, og det skal man også have med i billedet. Samtidig har kun en håndfuld lande indført nye begrænsninger.

Status er globalt set, at udviklingen går i den rigtige retning globalt set, men hvad kan man bruge det til, hvis man bor i et land, hvor udviklingen går i den forkerte retning. Derfor er det vigtigt, at vi ikke bruger den generelle gode udvikling til at ignorere udviklingen, dér, hvor den går den helt forkerte vej.

Derfor vil kvinder og pigers seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder, herunder adgang til sikker abort, fortsat være en høj prioritet for regeringen.

Tak for ordet.